

הצעה להסרכה חלופית - הכנת משחק

יטא נתוק אונס יטאר הנסר אלטא נתוק נשחק'

(אפלטון).

הצעה לטלופה בהסרכה- מטלת ביצוס הכנת נשחק מטלול

מבוא:

הערכה חלופית היא מושג המתייחס לאופן הערכת המסגרת החינוכית את הפרט הלומד בה והיא מהווה חלופה להערכה המסורתית ומהמקובלת. משימות ההערכה החלופית הן אותנטיות ורלוונטיות לחיי התלמידים ומוערכות על ידי המורה, התלמיד, עמיתים, גורם חיצוני ועוד. הערכה חלופית מודדת בנוסף ליכולות האקדמיות והקוגניטיביות של התלמיד גם היבטים רגשיים, חברתיים ובין אישיים של כל תלמיד.¹ בהצעה זו זה נתמקד בתכנון משחק בעקבות טקסט מקראי כדרך להערכה חלופית.

רציונל:

תהליך יצירת משחקים הינו תהליך יזמי בעל אופי דמוקרטי-הומניסטי המפתח מיומנויות רבות. שילוב של משחק בלמידה תורם למוטיבציה, להנאה ולעניין של הלומדים כמו גם של המלמדים. למידה דרך משחק היא למידה טבעית. המטרות הלימודיות מושגות בה בדרך עקיפה. (ידע אקדמי, כישורים ומיומנויות, למידה פעילה). ההצדקה המרכזית ליצירת משחקים היא האפשרות שהלומדים ייצרו בעצמם את המשחק. תהליך תכנון והפקה של משחק על-ידי תלמידים הינו תהליך, שכרוכות בו מיומנויות, כגון: איסוף מידע, ארגון, סימולו לכלי-משחק, עיצובו ועוד. יצירת משחק ע"י התלמידים יוצרת אצלם תחושת מעורבות עמוקה. היא מאפשרת להם לגלות את העוצמות שלהם, להפיק סקיצות ולבדוק את עצמם, תוך טיפוח שיתופי פעולה. היא גם מזמנת לתלמידים למידה של תחום האוריינות החזותית בדרך של התנסות.²

¹ [חינוך לחשיבה \(אופק פדגוגי\)](#)

² [חמוטל ארבל, דנוש לחמן, נורה אפשטיין, הגר קאופמן](#)

מטרות ההוראה

<ul style="list-style-type: none"> • הכרת הסיפור המקראי. • הכרת הדמויות ואפיון. • הכרת מושגים הנדרשים להבנה משמעותית של הטקסט. • 	<p>תחום התוכן</p>
<ul style="list-style-type: none"> • תרגול קריאה רהוטה • תרגול חלוקה לסצנות. • ניסוח שאלות ברמת איתור פרטים בטקסט. • כתיבת הוראות. • ביטוי אישי ויצירתיות • 	<p>תפקודי לומד/ מיומנויות: מקראיות/ חשיבה/כתיבה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • התנסות בעבודת עמיתים. • שיתוף פעולה בקבוצה 	<p>תחום ערכי חברתי</p>

שלי העבודה:

שלי ראשון: שיסור היכרות עם משחקי קופסא שונים

נבקש מהתלמידים להביא משחקי מסלול לכיתה. סביבת חשיפה של משחקים מאפשרת לתלמידים לחקור, ולגלות מאפיינים משותפים ולנסח קריטריונים על פיהם יוכן המשחק. להלן הצעה לדף משימה קבוצתית: כתיבה עיבוד ועריכה: שרית שקד מדריכה ארצית

חוקרים משחקי קופסא – משימה הביאו לכיתה משחקי קופסא.

1. חקרו את משחקי הקופסא שהבאתם לכיתה.
- האביזרים, שפת ההנחיות, הצבעוניות וכד'.
2. רשמו מאפיינים משותפים למשחקים שחקרתם.
3. נסחו הוראות להכנת משחק מסלול.
4. בדיווח במליאה נגבש את ההוראות הכיתתיות להכנת משחק.

שלי שני: הצרת הנוסח/ספר הפרקים ניסוח שאלות וכתיבת תשובות לשאלות.

***אנו מציעים למורה ללמד את התלמידים על סוגי שאלות. במשחק הלימודי יהיו השאלות סגורות שהתשובות עליהם מופיעות בטקסט – שאלות ברמת איתור פרטים. ניתן לבקש מהתלמידים, לחבר מספר שאלות מסוג זה בסוף כל שיעור וליצור, מאגר כיתתי של שאלות. ניתן ליצור מסמך ב Google Docs ולרכז בו את השאלות ולידן התשובות. בדף זה ישמש בהמשך כדף בקרה למשחק. כתיבת השאלות והתשובות יכול להוות משימת הערכה בפני עצמה.

שלי שלישי: תכנון המשחק כרמת סקינה

בשלב זה התלמידים נדרשים להגיע אל המורה לאישור התכנון לשם המשך ביצוע

שלי רביעי: תכנון המשחק וסיבוב

עפ"י המחונן שנכתב יחד עם התלמידים נדרשים התלמידים לעצב את המשחק, לכתוב הוראות מדויקות, ולהכין דף בקרה. אנו מציעים לקיים שיעור העוסק בכתיבת הוראות – טקסט מפעיל.

סלג חמישי: הזאת תוצרים והערכת סמיתים

בשלב זה יציגו התלמידים את התוצרים במטרה לעורר את עניין חבריהם. אנו מציעים לשוחח עם התלמידים על פרזנטציה טובה. בשלב זה מוזמנים העמיתים לשאול שאלות.

סלג שישי: סוף סוף מחקרים....

התלמידים ישחקו במשחקים וימשבו את המשחק של חבריהם.

כתיבה עיבוד ועריכה: שרית שקד מדריכה ארצית

סלג שביעי: סלג הרפלקציה

נציע כאן מספר שאלות רפלקטיביות³

1. תאר כיצד המשחק שתכננת מתייחס לנושא הביולוגי ולדרישות המטלה.
2. תאר התלבטויות שונות בהן נתקלת במהלך העבודה - מה היו האפשרויות - באיזו בחרת ומדוע? .
3. מהו חלק הפרויקט ממנו נהנית ביותר? פרט.
4. האם נעזרת במישהו, מאיזה תחום מקצועי?
5. האם ביססת את המשחק על משחק קיים? איזה? מה הם העקרונות שאימצת מהמשחק הקיים?
6. האם התוצר מספק אותך? נמק. אם התשובה שלילית, כיצד היית משפרת?
7. אילו היית מתחיל עכשיו את העבודה כיצד היית עושה זאת?
8. האם אתה ממליץ על דרך זו כדרך לימודית? נמק והסבר.
9. כיצד הרגשת כמעריך של חבריך ובתור מוערך על ידם? האם הערכות שנתת היו ענייניות או שהיה קשה לך להשתחרר מדעתך האישית על מפתח המשחק?

הצעה לחלוקת לזמן לביצוע הסיחה

סלג הסבירה	סיחה הכיתה	סיחת בית
קבלת המטלה, קביעת קריטריונים	שני שיעורים	
תכנון, הצגת טיוטה למורה, קבלת אישור לביצוע		שבוע
ביצוע בקבוצות		שבועיים
הצגת המשחק בפני העמיתים	שני שיעורים	
הפעלת המשחקים	שני שיעורים	
רפלקציה		

³ לצורך כתיבת ההצעות נעזרנו במסמך: [מטלות ביצוע, תשבץ, משחק](#)

הצעה למחונן לכתיבת הוראות משחק

כתיבה עיבוד ועריכה: שרית שקד מדריכה ארצית

המרכיב	פירוט המרכיב
מבנה	שם המשחק: על השם להיות מסקרן ומגרה לשחק
	מטרת המשחק: לכל משחק יש מטרה, תרגול, למידת נושא חדש, חזרה וכד'
	גיל המשתתפים: לציין לאיזה גיל מותאם המשחק.
	תכולת המשחק: רישום כל הכלים שהמשחק מכיל (לוח משחק, מס' קלפים, מס' חיילים וכו')
תוכן	ההוראות מחולקות לפעולות קטנות (יש לסמן את הפעולות במספרים/אותיות/ סימנים)
לשון	הפעולות כתובות לפי סדר שלבי המשחק. הפעלים בהוראות ייכתבו גוף שלישי יחיד או רבים בזמן הווה או בציווי.
כתיב וכתב	הקפדה על כתיב נכון הקפדה על גופן במחשב
תרשים/איור	איור במידה המשחק מורכב ומסובך

הצעה למחונן להסרכת משחק לימודי

משחק לה יכול להיות כה מועיל ללמידה כי הוא מעורב ומעניין ומעלה את המוטיבציה של הילדים. מטרת המשחק לימודי היא לא רק להעביר מידע אלא גם לחנך ולפתח את המיומנויות של הילדים.

ניקוד	קריטריונים	החלק במשימה
3	התלמיד מציג את מטרת המשחק בבהירות.	תכנית מפורטת למשחק- אישור ראשוני 25% (הערכת מורה)
10	התלמיד משקף ידע והבנה נכונים בחומר הנלמד למשחק. המופיעים בדף בקרה לשאלות המשחק.	
6	התלמיד הציג שרטוט סכמתי המשקף את המשחק המתוכנן.	
3	תוכנית המשחק נראית בעלת עניין ואתגר.	
3	התלמיד הבהיר את דרך המשחק.	
5	התלמיד בחר שם משחק מתאים המעיד על תוכן המשחק או דרך המשחק.	ערכת משחק 45% (הערכת מורה)
10	מידת הדיוק של הידע הנכלל במשחק.	
5	מידת היצירתיות המבוטאת במשחק.	
10	רמת ביצוע וגימור של האריזה וחלקי המשחק השונים.	
5	בדף ההסבר מוצג הרעיון המרכזי של המשחק בצורה ברורה.	

10	ההוראות ברורות וידידותיות ורומזות על אופי המשחק, משך המשחק וקהל היעד.	
10	העלון מסביר את תרומת המשחק לתלמידים.	עלון פרסום 15% (הערכת מורה)
5	העלון ברור ומושך את תשומת הלב.	
3	המשחק מהנה, מעניין ומעורר מוטיבציה	המשחק בעיני המשתתף 15% (הערכת עמיתים)
3	ההוראות ברורות והמשחק ידידותי	
6	המשחק מזמן למידה	
3	שיתוף הפעולה בין חברי הקבוצה מסייע ללמידה	

כתיבה עיבוד ועריכה: שרית שקד מדריכה ארצית

רשימת מקורות

פירוש עולם התנ"ך בהוצאת עיתי דוידזון לספרי שמות, יהושע, שמואל, מלכים

פירוש דעת מקרא בהוצאת מוסד הרב קוק על כל ספרי המקרא

פירוש מקרא לישראל על חלק מספרי המקרא

בזק אמנון, שמואל א' מלך בישראל, 2013.

בירנבוים, מנוחה, חלופות בהערכת הישגים, תל-אביב, רמות, 2006

בירנבוים מנוחה, הערכה לשם למידה, <http://www.hadarmorim.co.il/article.asp?id=1061>, מקור: אבני ראשה.

בר אפרת שמעון, העיצוב האמנותי של הסיפור במקרא, תש"ם.

מ.צ. סגל, ספרי שמואל, ירושלים תשל"ז.

עסיס אליהו, ממשה ליהושע ומנס לטבע, ירושלים תשס"ה

ליבוויץ נחמה, עיונים בספר שמות, ירושלים תשל"ח

באתר מכללת הרצוג –

http://www.etzion.org.il/vbm/search_results.php?subject=פר+שמואל&koteret=שיעורים+בס